

4. Nezaměstnanost v Plzeňském kraji

Nezaměstnanost se ve statistice sleduje na základě **evidence nezaměstnaných u úřadů práce** a na základě **Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS)**, které provádí ČSÚ.

Rozdíly v nezaměstnanosti mezi VŠPS a úřady práce

Výběrové šetření pracovních sil je zdrojem informací o **trhu práce** zjišťovaných šetřením v domácnostech respondentů v místě bydliště. Metodika ukazatelů zjišťovaných VŠPS koresponduje s definicemi a doporučeními **Mezinárodní organizace práce** (ILO – International Labour Organization), data získaná prostřednictvím šetření mohou sloužit jako základ pro přímou mezinárodní srovnatelnost charakteristik trhu práce v různých zemích. Zároveň je respektována prováděcí metodika **Eurostatu**, která poskytuje výklad náplně konkrétních charakteristik trhu práce. Rozsah výběrového souboru, umožňující získat spolehlivé odhady, dosahoval 0,6% všech trvale obydlených bytů v České republice. Údaje získané z VŠPS v jednotlivých letech představují průměrné roční údaje.

Za **nezaměstnané** se podle metodiky Mezinárodní organizace práce (ILO) považují všechny osoby 15-leté a starší, které ve sledovaném období souběžně **splňovaly dále uvedené tři podmínky**.

- **nebyly zaměstnané, neodpracovaly ani jednu hodinu za mzdu nebo odměnu** v referenčním týdnu
- **hledaly aktivně práci**. Formou aktivního hledání práce se rozumí hledání prostřednictvím úřadu práce nebo soukromé zprostředkovatelny práce, dále hledání práce přímo v podnicích, využívání inzerce, podnikání kroků pro založení vlastní firmy, podání žádosti o pracovní povolení a licence nebo hledání zaměstnání jiným způsobem
- **byly připraveny k nástupu do práce**, tj. během referenčního období byly k dispozici okamžitě nebo později do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo zaměstnání ve vlastním podniku

Pokud osoby nesplňují alespoň jednu ze tří uvedených podmínek, jsou klasifikovány jako zaměstnané, nebo ekonomicky neaktivní. Výjimku tvoří osoby, které práci nehledají, protože ji již našly, ale nástup je stanoven na dobu nejpozději do 14 dnů. Tyto osoby jsou podle definice Eurostatu zařazeny rovněž mezi nezaměstnané.

V létech 2000 až 2006 se v Plzeňském kraji **počet nezaměstnaných dle VŠPS** (roční průměry) snížil o 26,6%, průměrná roční změna klesla o 5,0%. V absolutní míře se počet nezaměstnaných snížil ze 17,7 tis. osob v roce 2000 na 13,0 tis. osob v roce 2006, tj. snížení v absolutní míře o 4,7 tis. osob.

Neumístění uchazeči o zaměstnání jsou občané trvale bydlící v příslušné oblasti, kteří nejsou v pracovním nebo obdobném vztahu k zaměstnavateli ani nevykonávají samostatnou výdělečnou činnost a kteří požádali úřad práce o zprostředkování vhodného zaměstnání.

Počet neumístěných uchazečů o práci k 31.12. dle MPSV se v časové řadě let 2000 až 2006 snížil o 3,1%, průměrná roční změna klesla o 0,5%. V absolutní míře se počet uchazečů o práci snížil z 18 535 osob v roce 2000 na 17 959 osob v roce 2006, tj. snížení o 576 osob. V roce 2006 v porovnání s rokem 2000 vzrostl počet neumístěných žen o 3,3%.

Z důvodu sjednocení metodiky mezi MPSV a ČSÚ se od 1. 7. 2004 začali na úřadech práce sledovat **dosažitelní neumístění uchazeči**. I po sjednocení metodiky se při hodnocení nezaměstnanosti objevují rozdíly z hlediska času a sezónnosti. Zatímco VŠPS hodnotí nezaměstnanost prostřednictvím ročního průměru, úřady práce sledují nezaměstnanost jakou stavovou veličinu.

Dosažitelní neumístění uchazeči o zaměstnání jsou evidovaní nezaměstnaní (vč. občanů EU a EHP), kteří mohou nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného místa, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání.

Počet dosažitelných neumístěných uchazečů k 31.12. dle MPSV se snížil z 19 645 v roce 2004 na 16 929 v roce 2006, tj. snížení o 13,8%. V roce 2006 se v porovnání s rokem 2004 snížil počet žen (dosažitelní uchazeči) o 10,6%.

Míra nezaměstnanosti vyjadřuje procentuálním způsobem podíl nezaměstnaných (čítatel) na celkové pracovní síle (jmenovatel).

Míra obecné nezaměstnanosti představuje ukazatel, který je získán z výsledků VŠPS dle metodiky (ILO), v čitateli a ve jmenovateli jsou šetřené osoby uváděny podle místa pobytu. **Míra registrované nezaměstnanosti** platná do 30.6. 2004 je mírou nezaměstnanosti, kde v čitateli počet nezaměstnaných představuje počet neumístěných uchazečů o zaměstnání (ke konci období) a ve jmenovateli disponibilní pracovní síla, tj. součet zaměstnaných z VŠPS a neumístěných uchazečů (roční klouzavý průměr).

Míra registrované nezaměstnanosti platná od 1.7. 2004 je mírou nezaměstnanosti, kde v čitateli počet nezaměstnaných představuje počet dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání (ke konci období) a ve jmenovateli disponibilní pracovní síla, tj. součet počtu zaměstnaných z VŠPS, pracujících cizinců registrovaných na úřadech práce nebo s platným povolením k zaměstnání či živnostenským oprávněním a počtu dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání (roční klouzavý průměr).

V roce 2000 dosáhla v Plzeňském kraji **míra obecné nezaměstnanosti** (roční průměr) 6,24%, v roce 2006 klesla na 4,62%, rozdíl činil 1,62 procentního bodu. V roce 2006 představoval meziroční pokles míry obecné nezaměstnanosti 0,46 procentního bodu. V období 2000 až 2006 se míra obecné nezaměstnanosti u žen snížila ze 7,20% na 5,55%, tj. pokles o 1,65 procentního bodu. Míra obecné nezaměstnanosti v roce 2006 (roční průměr) dosáhla u žen 5,55%, u mužů 3,90%, tj. rozdíl o 1,65 procentních bodů.

V roce 2006 činila **míra registrované nezaměstnanosti** k 31.12. (podle nové metodiky) 5,60%, v porovnání s rokem 2004 klesla o 1,14 procentního bodu. Míra registrované nezaměstnanosti k 31.12. 2006 představovala u žen 6,93%, u mužů 4,56%, tj. rozdíl o 2,37 procentních bodů.

4.1 Nezaměstnanost podle VŠPS

Nezaměstnanost v letech 2000 až 2004 měla kolísavý charakter. Ukazatele míra obecné nezaměstnanosti a absolutní počet nezaměstnaných dosáhly v roce 2000 vůbec nejvyšší hodnoty v celé časové řadě, v dalších letech až do roku 2004 střídavě klesaly a rostly. Obrat ve vývoji míry obecné nezaměstnanosti nastal po roce 2004, kdy se začala postupně snižovat a její nejnižší hodnota byla zaznamenána v roce 2006. **Pokles nezaměstnanosti souvisel se vstupem České republiky do Evropské unie**, po jejímž vstupu se otevřel trh práce s nabídkou většího počtu pracovních příležitostí především pro mladší generaci, a s přesunem části ekonomicky aktivního obyvatelstva do skupiny ekonomicky neaktivních (tj. osoby mimo pracovní sílu - např. osoby navštěvující vzdělávací instituce, starobní důchodci, dlouhodobě nemocní nebo invalidní osoby, osoby na rodičovské dovolené, pokud nesplňují podmínky zařazení mezi zaměstnané či nezaměstnané, uchazeči o práci evidovaní na úřadu práce, ale neschopní nastoupit práci do 14 dnů).

I když se zaměstnanost v Plzeňském kraji zvyšovala, index_{2006/2000} činil 100,9%, změna v růstu zaměstnanosti nepředstavovala takový rozdíl, jako růst ekonomicky neaktivních obyvatel. Skupina ekonomicky neaktivních dosáhla nejvyšší hodnoty v roce 2006, index_{2006/2000} činil 106,7%. Meziroční zvýšení ekonomicky neaktivních činilo 3,0%. Důvodem meziročního růstu ekonomicky neaktivních obyvatel byla narůstající skupina starobních důchodců, která souvisí s demografickým stárnutím populace, zvýšení počtu osob, které pečují o rodinu, jsou v domácnosti a zvýšení počtu invalidních důchodců. Meziročně se zvýšil počet starobních důchodců o 4,3% (absolutně o 4,3 tis. osob), počet osob, které pečují o rodinu a jsou v domácnosti o 12,1% (absolutně 1,7 tis. osob) a počet invalidních důchodců o 4,9% (absolutně o 0,7 tis. osob).

Z hlediska dlouhodobého vývoje se na růstu skupiny ekonomicky neaktivních podílel i počet studujících na střední škole (vč. učňů) a studujících na vysoké škole. Počty studujících se zvyšovaly hlavně v letech 2003 a 2004. Nejvyššího počtu studujících na vysokých školách byl dosaženo v roce 2005, kdy na vysokých školách studovalo 13,1 tis. osob.

Rostoucí zaměstnanost, která částečně snižovala skupinu nezaměstnaných, se zvyšovala v dlouhodobém vývoji především v sekundárním sektoru (průmysl a stavebnictví). V roce 2000 představoval počet osob pracujících v sekundárním sektoru z celkového počtu zaměstnaných 41,5% a v roce 2006 pracovalo v průmyslu a stavebnictví 43,4%. V roce 2005 bylo dosaženo nejvyššího procentního zastoupení osob pracujících v sekundárním sektoru (45,4%).

Nejnižší podíl pracujících byl zaměstnán v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví a rybářství). V roce 2000 představoval počet osob pracujících v primárním sektoru z celkového počtu zaměstnaných 6,8%, v roce 2006 pracovalo v primárním sektoru 5,5%. Nejnižšího podílu pracujících v primárním sektoru (4,4%)

bylo dosaženo v roce 2004, naopak nejvyšší podíl (7,0%) byl zaznamenán v roce 2002.

Ve sledovaném období se podíl pracujících v terciárním sektoru (tržní a netržní služby) pohyboval v rozmezí (49,0% až 53,1%). V roce 2005 byl tento podíl pracujících ve službách nejnižší, v roce 2006 se zvýšil na 51,1%.

Zaměstnaní a nezaměstnaní tvoří dohromady **ekonomicky aktivní** část obyvatelstva (pracovní sílu). Vzhledem k tomu, že nezaměstnanost klesala rychleji než rostla zaměstnanost, snižoval se i počet ekonomicky aktivních. V časové řadě let 2000 až 2006 se snížila pracovní síla o 2,4 tis. osob, tj. pokles o 0,8%, průměrná roční změna představovala snížení o 0,1%. Meziročně představoval tento pokles 2,5 tis.osob, index $_{2006/2005}$ dosáhl 99,1%. Ve sledované časové řadě bylo zaznamenáno nejvíce ekonomicky aktivních obyvatel (284,2 tis. osob) v roce 2005. Na poklesu ekonomicky aktivních se nejvíce podílel rostoucí počet starobních důchodců a počet osob na další mateřské dovolené.

4.1.1 Ekonomická aktivita v Plzeňském kraji

Zdroj: VŠPS

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Změna v %	
								2006/2000	průměrná roční změna
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let celkem (tis. osob)	463,9	464,4	465,3	466,9	468,8	470,4	473,6	2,1	0,3
v tom:									
ekonomicky aktivní	284,1	282,3	280,9	278,1	279,6	284,2	281,7	-0,8	-0,1
v tom:									
zaměstnaní v NH	266,4	266,0	267,8	263,3	263,3	269,8	268,7	0,9	0,1
nezaměstnaní	17,7	16,3	13,1	14,8	16,3	14,5	13,0	-26,6	-5,0
ekonomicky neaktivní	179,8	182,1	184,4	188,8	189,2	186,2	191,8	6,7	1,1
Míra ekonomické aktivity celkem (%)	61,2	60,8	60,4	59,6	59,6	60,4	59,5	¹⁾ -1,8	x
v tom ve věku:									
15 - 29 let	61,9	61,0	57,8	54,3	55,0	53,0	52,3	¹⁾ -9,5	x
30 - 44 let	91,8	91,5	91,5	90,3	89,8	92,1	91,3	¹⁾ -0,4	x
45 - 59 let	79,8	79,7	80,2	82,9	82,1	83,8	82,1	¹⁾ 2,3	x
60 a více let	6,9	6,7	8,5	7,7	8,8	10,2	10,0	¹⁾ 3,1	x
v tom podle vzdělání:									
základní a bez vzděl.	28,7	27,8	25,4	22,6	21,4	22,5	23,7	¹⁾ -5,0	x
střední bez maturity	68,9	69,4	68,8	67,9	67,9	69,4	65,8	¹⁾ -3,1	x
střední s maturitou	72,1	71,5	69,4	68,6	68,5	69,0	67,8	¹⁾ -4,3	x
vysokoškolské	76,9	76,4	79,4	75,3	74,8	76,9	79,4	¹⁾ 2,6	x
Míra obecné nezaměstnanosti (%)	6,24	5,78	4,66	5,31	5,83	5,08	4,62	¹⁾ -1,63	x
v tom									
muži	5,49	5,23	4,08	4,61	4,82	3,46	3,90	¹⁾ -1,59	
ženy	7,20	6,50	5,40	6,18	7,11	7,15	5,55	¹⁾ -1,65	x

¹⁾ rozdíl 2006 - 2000 v procentních bodech

Ve struktuře nezaměstnanosti podle věku, neuvažujeme-li věkovou skupinu 60 let a více, představovala **věková skupina 45 až 59 let** z celkového počtu nezaměstnaných nejnižší dosažený podíl. V roce 2000 činil tento podíl 23,9% a v roce 2006 dosáhl 28,8% (rozdíl 4,9 procentních bodů). Podíl nezaměstnaných v této věkové skupině poroste především z důvodu stárnoucí populace a prodlužujícího se věku odchodu do důchodu u žen. Při ztrátě zaměstnání má tato věková skupina na trhu práce prakticky velmi omezenou možnost získat pracovní příležitost. Jestliže zaměstnavatelé budou raději zaměstnávat mladší generaci, budou se počty nezaměstnaných ve věkové kategorii 45 až 59 let zvyšovat.

Hodnotíme-li **nezaměstnanost podle pohlaví** v rozmezí časové řady 2000 až 2006, pak se u mužů ve věkové skupině 45 až 59 let podíl zvýšil o 2,3 procentních bodů. V roce 2000 činil podíl u mužů v této věkové skupině 24,9% a v roce 2006 dosáhl 27,2% .

V rozmezí let 2000 až 2005 (s výjimkou roku 2002) dosahoval podíl nezaměstnaných žen ve věkové 45 až 59 let nejnižší hodnoty ve všech sledovaných věkových skupinách. Situace se změnila v roce 2006, kdy se podíl této věkové skupiny nezaměstnaných žen meziročně zvýšil o 7,8 procentních bodů.

4.1.2 Nezaměstnanost podle pohlaví, věku a vzdělání v Plzeňském kraji

Zdroj: VŠPS

%

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15 až 29 let	43,9	37,5	34,8	36,1	36,8	36,9	37,1
30 až 44 let	31,9	32,1	25,8	38,8	33,6	35,4	31,0
45 až 59 let	23,9	29,4	36,9	24,3	28,7	25,6	28,8
60 a více let	-	1,0	2,4	0,8	0,9	.	3,1
základní a bez vzdělání	27,3	31,8	29,8	25,1	22,7	25,6	23,1
střední bez maturity	42,7	38,8	38,2	43,3	42,4	33,2	39,2
střední s maturitou	28,9	25,0	23,7	26,4	30,1	34,6	27,7
vysokoškolské	1,0	3,1	9,2	4,7	4,3	6,2	10,0
muži	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15 až 29 let	45,9	39,6	34,0	42,1	43,2	45,2	45,7
30 až 44 let	28,6	30,6	21,0	27,5	24,7	21,9	23,5
45 až 59 let	24,9	29,6	43,6	30,1	31,0	30,6	27,2
60 a více let	-	0,9	1,7	-	1,1	.	3,6
základní a bez vzdělání	21,2	28,3	29,7	29,6	26,4	18,2	16,2
střední bez maturity	52,1	43,9	37,5	43,7	51,6	45,5	53,5
střední s maturitou	25,5	20,8	21,9	18,3	15,9	25,5	16,2
vysokoškolské	0,7	5,2	12,5	7,0	6,6	9,1	14,6
ženy	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15 až 29 let	42,0	35,7	35,7	30,5	31,3	31,9	29,3
30 až 44 let	35,2	33,9	30,5	49,5	41,3	43,6	37,8
45 až 59 let	22,9	29,5	30,7	19,0	26,7	22,5	30,3
60 a více let	-	1,0	3,1	0,9	0,7	.	2,6
základní a bez vzdělání	33,1	32,3	30,0	20,9	19,5	29,7	29,2
střední bez maturity	32,5	31,7	39,0	43,2	34,4	25,7	26,3
střední s maturitou	32,2	32,3	25,5	34,0	42,4	40,2	38,0
vysokoškolské	1,3	3,7	6,0	2,6	2,3	4,4	5,8

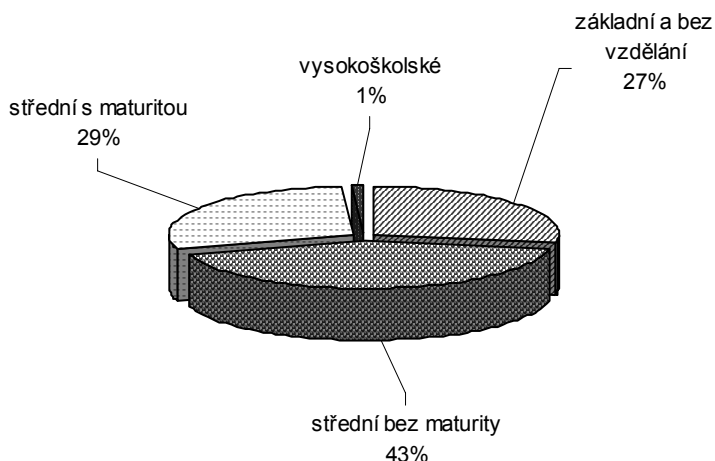
V časové řadě let 2000 až 2006 (s výjimkou let 2002 a 2003) dosáhl podíl nezaměstnaných ve skupině 30 až 44 let druhé nejnižší hodnoty. Počátek toho věkového intervalu je příznivý z hlediska uplatnění uchazečů na trhu práce. Uchazeči mají včetně dokončeného vzdělání i získanou praxi a dosahují větší pracovní výkonnosti. Na konci tohoto věkového intervalu se možnost uplatnění na trhu práce snižuje.

Ve sledovaném období let 2000 až 2006 (s výjimkou let 2002 a 2003) dosahovala věková skupina osob 15 až 29 let nejvyššího podílu nezaměstnaných. Podíl nezaměstnaných této věkové skupině se pohyboval v rozmezí 34,8% až 43,9%. Uchazeči o práci na začátku tohoto věkového intervalu dosahují pouze základního vzdělání, nemají dostatečnou praxi, možnost uplatnění na trhu práce je velmi nízká. Ve věku 24 let má řada uchazečů dokončené i vysokoškolské vzdělání, ale chybí potřebná praxe, z těchto důvodů se uplatnění uchazečů na trhu práce stává příznivé až na konci tohoto věkového intervalu.

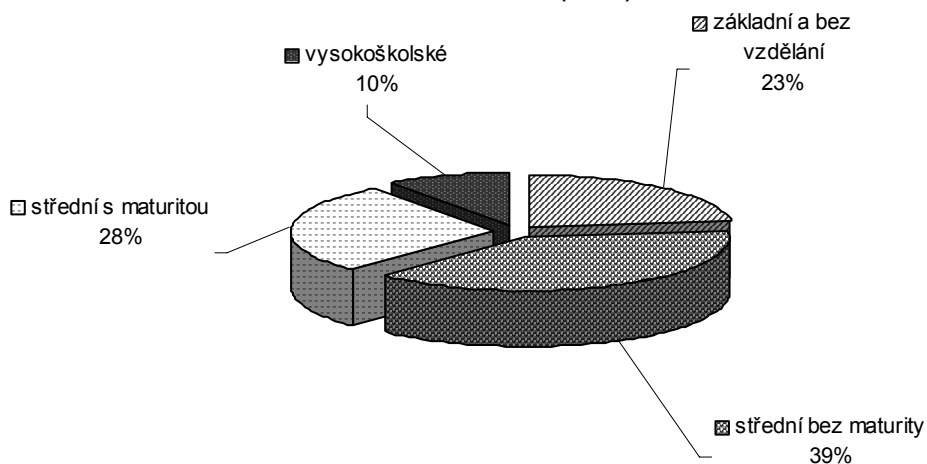
V roce 2006 dosáhly **podíly nezaměstnaných ve struktuře podle vzdělání** těchto hodnot: základní a bez vzdělání 23,1%, střední bez maturity 39,2%, střední s maturitou 27,7 % a vysokoškolské vzdělání 10,0%. Z hlediska výše dosažených podílů znamenalo vysokoškolské vzdělání nejlepší uplatnění na trhu práce. V rozmezí let 2000 až 2006 se podíl nezaměstnaných snížil ve všech sledovaných kategoriích s výjimkou vysokoškolského vzdělání. Rozdíly v procentních bodech představovaly snížení: u základního a bez vzdělání o 4,2, u středního bez maturity o 3,5 a u středního vzdělání s maturitou o 1,2. Jedině u vysokoškolsky vzdělané populace se podíl nezaměstnaných zvýšil o 9,0 procentních bodů. Z hlediska dynamiky vývoje se může podíl nezaměstnané vysokoškolsky vzdělané populace zvyšovat, jestliže její struktura nebude odpovídat požadavkům trhu práce. Nesoulad mezi požadavky trhu práce a strukturou

vysokoškolsky vzdělané populace poroste, pokud studující budou upřednostňovat studium humanitních oborů před studiem technických oborů.

**Struktura nezaměstnaných podle vzdělání v Plzeňském kraji
v roce 2000 (VŠPS)**

**Struktura nezaměstnaných podle vzdělání v Plzeňském kraji
v roce 2006 (VŠPS)**

Ve sledovaném období dosahovala nezaměstnanost, jak u vysokoškolsky vzdělaných mužů, tak u vysokoškolsky vzdělaných žen nejnižších podílů z celkového počtu nezaměstnaných. V roce 2000 činil tento podíl u mužů 0,7%, u žen 1,3%, v roce 2006 se tyto podíly zvýšily na 14,6% u mužů a na 5,8% u žen. Vývoj nezaměstnanosti se u vysokoškolsky vzdělané populace zhoršoval. V rozsahu časové řady představovala změna zvýšení u mužů o 13,9 procentních bodů, u žen o 4,5 procentních bodů.

V roce 2006 byl dosažen druhý nejnižší podíl u nezaměstnaných mužů se středním vzděláním s maturitou (16,2%) a se základním a bez vzdělání (16,2%). Nejhůře se uplatňovala na trhu práce skupina mužů se středním vzděláním bez maturity, podíl nezaměstnaných mužů v této skupině činil 53,5%. Nejpříznivější vývoj z hlediska nezaměstnanosti byl zaznamenán u skupiny mužů se středním vzděláním s maturitou, ve sledovaném období se počet nezaměstnaných této skupiny snížil o 9,3 procentních bodů.

Situace u nižšího vzdělání byla u nezaměstnaných žen v porovnání s nezaměstnanými muži rozdílná. V roce 2006 byl dosažen druhý nejnižší podíl u nezaměstnaných žen se středním vzděláním bez maturity (26,3%), třetí nejnižší podíl u vzdělání základního a bez vzdělání (29,2%) a nejhůře se na trhu práce uplatňovala

skupina žen se středním vzděláním s maturitou (38,0%). Skupina nezaměstnaných žen se středním vzděláním s maturitou dosahovala nejhorší dynamiky vývoje, v roce 2006 v porovnání s rokem 2000 se zvýšila o 5,8 procentních bodů. V časové řadě let 2000 až 2006 se nejlépe vyvíjela skupina nezaměstnaných žen se středním vzděláním bez maturity, nezaměstnanost se v této skupině snížila o 6,2 procentních bodů.

Rozdíly mezi muži a ženami v nezaměstnanosti podle nižšího vzdělání jsou podmíněny rozdílným přístupem žen a mužů k mzdovým požadavkům, z důvodu péče o rodinu jsou ženy častěji ochotny pracovat za nižší mzdu. U mladší vzdělanější populace se začíná tento tradiční model péče o rodinu postupně měnit. Hlavní důvod nezaměstnanosti, který je pro obě pohlaví společný, spočívá ve struktuře vzdělaných, která často neodpovídá požadavkům trhu práce.

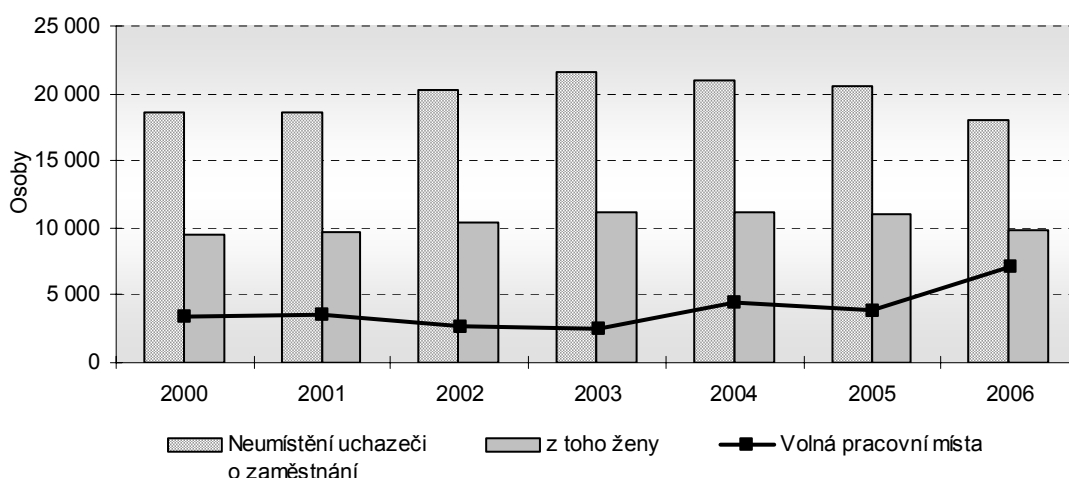
4.2 Nezaměstnanost podle MPSV

V časové řadě let 2000 až 2006 je třeba hodnotit **nezaměstnanost podle MPSV** ve dvou časových obdobích. **První hodnocené období představuje léta 2000 až 2003**, v tomto období se míra registrované nezaměstnanosti postupně zvyšovala. V roce 2003 dosáhla míra registrované nezaměstnanosti 7,60 %, což byla vůbec nejvyšší hodnota v celém sledovaném vývoji, **míra registrované nezaměstnanosti se v prvním sledovaném období zvýšila o 1,13 procentních bodů**. Na zvyšování nezaměstnanosti se podílela transformace české ekonomiky spojená s restrukturalizací celé řady podniků.

V druhém časovém období let 2004 až 2006 se začíná **míra registrované nezaměstnanosti** postupně snižovat, její snížení představuje **pokles o 1,14 procentních bodů**. Na poklesu míry registrované nezaměstnanosti se v roce 2004 může ještě částečně podílet změna metodiky, ale hlavní důvod poklesu nezaměstnanosti je spojen se vstupem ČR do Evropské unie. Příliv zahraničních investic do Plzeňského kraje je ovlivněn především výhodnou geografickou polohou kraje. Příznivou roli hraje nepochybně tradice vyspělé průmyslové výroby v regionu, spojená s vysokou kvalifikací dostupné pracovní síly, nižší výrobní náklady v porovnání s vyspělými zeměmi Evropské unie.

V období let 2000 až 2003 se **počet neumístěných uchazečů** o zaměstnání zvýšil o 16,8% (u žen o 18,1%), v období 2004 až 2006 se snížil o 14,7% (u žen o 12,0%). **Index_{2003/2000} počtu neumístěných absolventů a mladistvých** činil 103,1%, v období let 2006 až 2004 dosáhl 69,6%. Zlepšení situace na trhu práce u této skupiny byla podmíněna zvýšením příspěvku na absolventy v rámci aktivní politiky zaměstnanosti. Mladí lidé vykazují větší flexibilitu, jsou ochotnější stěhovat se za prací a jsou vybaveni většími jazykovými znalostmi. **Počet uchazečů o zaměstnání se ZP** se zvyšoval v obou sledovaných obdobích. V časovém rozmezí let 2000 až 2003 se jejich počet zvýšil o 26,6%, v období let 2004 až 2006 o 1,5%. Při zaměstnávání osob se zdravotním postižením vzniká celá řada problémů. Povinnost firem zaměstnávat osoby se ZP byla vymezena limitem nad 25 přepočtených zaměstnanců. V oblastech, kde se vyskytují především malé firmy, nevzniká povinnost tyto občany zaměstnávat. K dalším problémům patří nedostatek pracovních míst na zkrácenou pracovní dobu. Většina osob se ZP má nižší kvalifikaci. Zaměstnavatel se obává zaměstnat tyto uchazeče z důvodu větší nemocnosti a administrativní náročnosti. Umístit občany se ZP je obtížnější především ve venkovských oblastech okresů se špatnou dopravní obslužností.

Neumístění uchazeči o zaměstnání v Plzeňském kraji (stav k 31.12.)

Podle délky evidence nezaměstnanosti dosahují k uchazeči s dobou nezaměstnanosti nad 12 měsíců nejvyššího podílu z celkového počtu nezaměstnaných uchazečů. V roce 2000 představoval tento podíl 34,6% a v roce 2006 činil 34,7%. Převážnou část uchazečů této skupiny tvoří problémoví uchazeči zpravidla s nižším vzděláním, kteří většinou nemají zájem pracovat. Relativně vysoké sociální zabezpečení snižuje motivaci hledat zaměstnání. Druhý nejvyšší podíl tvoří uchazeči s dobou nezaměstnanosti do 3 měsíců. Většinu uchazečů této skupiny se často nepodaří získat v tak krátké době zaměstnání, které by odpovídalo jejich kvalifikaci. Z těchto příčin je nezaměstnanost této skupiny relativně hodně vysoká. V roce 2000 dosáhl podíl nezaměstnaných v této skupině 29,5% a v roce 2006 představoval 31,3%. Z uvedeného hodnocení vyplývá, že nejvhodnější dobou pro sehnání zaměstnání je doba od 9 do 12 měsíců. V této skupině bylo dosaženo nejnižších podílů neumístěných uchazečů. V roce 2000 byl podíl této skupiny nezaměstnaných 6,9 %, v roce 2006 činil 6,8%.

Podle věku uchazečů o zaměstnání dosahovala z celkového počtu nezaměstnaných nejvyšších podílů skupina ve věku od 45 do 54 let. V roce 2000 představoval tento podíl 25,0% a v roce 2006 činil 25,5%. Ke stabilním podílům patřily podíly uchazečů ve věku od 25 do 34 let a od 35 do 44 let. Naopak nejnižší míru stability vykazovala věková skupina do 25 let a od 55 do 59 let. Zatímco v roce 2000 dosáhl podíl nezaměstnaných ve věku do 25 let 24,4%, v roce 2006 představoval jen 16,5 %. Pokles činil 7,9 procentních bodů. Poměrně vysoké snížení uchazečů v této věkové skupině bylo ovlivněné příznivými podmínkami, které byly na trhu práce vytvořeny pro absolventy škol a mladistvé. Opačný jev se vyskytoval ve skupině uchazečů ve věku od 55 do 59 let. V roce 2000 činil podíl této věkové skupiny 4,8%, zatímco v roce 2006 už dosáhl 12,3%. I když tento podíl (s výjimkou nezaměstnaných nad 60 let) tvořil nejnižší podíl z celkového počtu nezaměstnaných začal se v průběhu sledovaného vývoje zvyšovat. K hlavními důvodům zvyšování této skupiny nezaměstnaných patří neustále se prodlužující věk odchodu žen do důchodu a při ztrátě zaměstnání prakticky zanedbatelná možnost uplatnit se na trhu práce. Skupinu uchazečů nad 60 let tvoří v převážné většině muži, i u této skupiny se projevuje z hlediska vývoje zvýšení podílu nezaměstnaných, důvody jsou prakticky totožné jako u předchozí věkové skupiny.

Podle vzdělání uchazečů o zaměstnání tvořili uchazeči s vyučením nejvyšší podíl z celkového počtu nezaměstnaných. V roce 2000 i v roce 2006 dosáhl tento podíl stejné úrovně (38,5%). Z uvedené skutečnosti vyplývá, že struktura vyučených uchazečů neodpovídá požadavkům trhu práce. Druhého nejvyššího podílu dosahovala skupina uchazečů se základním vzděláním a bez vzdělání. V roce 2000 činil tento podíl 33,2% a v roce 2006 se nepatrně snížil na 30,9%. Třetí nejsilnější skupinu uchazečů o zaměstnání představovali nezaměstnaní s ÚSO s maturitou bez vyučení. V roce 2000 dosáhla tato skupina podílu 15,5 %, v roce 2006 byl tento podíl 16,9%. Nejnižší podíly uchazečů o zaměstnání byly zjištěny ve skupině s vyšším odborným vzděláním, v roce 2000 činily 0,3% a v roce 2006 dosáhly 0,5%.

Podíl nezaměstnaných se středoškolským vzděláním bez maturity a nižším středním vzděláním patřil v roce 2000 k druhým nejnižším podílům z celkového počtu nezaměstnaných, činil 1,3%. V roce 2006 se podíl

nezaměstnaných se středoškolským vzděláním bez maturity snížil na 1,1%, zatímco podíl s nižším středním vzděláním se zvýšil na 1,8%. Další nejnižší podíl představovala skupina nezaměstnaných s úplným středním vzděláním, v roce 2000 činil tento podíl 3,0%, v roce 2006 se snížil na 2,8%. Podíl vysokoškolsky vzdělaných uchazečů o práci vč. uchazečů s vědeckou přípravou, který v roce 2000 představoval 3,1% z celkového počtu nezaměstnaných, se v roce 2006 zvýšil na 4,1%. Z narůstajícího podílu vysokoškolsky vzdělaných uchazečů vyplývá, že struktura vzdělání neodpovídá požadavkům trhu práce. Z důvodu mzdových úspor některé organizace raději zaměstnávají uchazeče se středoškolským vzděláním než vysokoškolsky vzdělané uchazeče.

V časové řadě 2000 až 2006 se **počet volných pracovních míst** více než zdvojnásobil, celkově představovalo zvýšení 110,3%. V rozmezí let 2000 až 2003 se počet volných pracovních míst snižoval ze 3 431 na 2 550, tj. pokles o 25,7%. V roce 2004 začal počet volných pracovních míst narůstat. V rozmezí let 2004 až 2006 se zvýšil z 4 416 na 7 214, tj. v zvýšení o 63,4%. V roce 2000 připadalo přibližně na 1 volné pracovní místo 5,4 uchazeče, v roce 2006 činil počet uchazečů na 1 volné pracovní místo 2,5. K rozvoji zaměstnanosti přispěl vysoký podíl realizovaných zahraničních investic, atraktivní lokalitu pro zahraniční investory představuje Plzeň a významná je vzájemná poloha Plzně a Prahy. Celá řada pracovních příležitostí vzniká především podél osy Praha – Norimberk. Důležitá je také výstavba lokálních průmyslových zón kolem přirozených místních center a v dalších přitažlivých lokalitách dopravně snadno dostupných z dálnice D5.

4.2.1 Nezaměstnanost v Plzeňském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Index 2006/2000
Míra registrované^{1), 2)} nezaměstnanosti (%)	6,47	6,52	7,06	7,60	6,74	6,45	5,60	-1,14
v tom								
muži ²⁾					5,74	5,31	4,56	-1,18
ženy ²⁾					8,00	7,93	6,93	-1,07
Neumístění uchazeči o zaměstnání celkem	18 535	18 580	20 226	21 650	21 051	20 500	17 959	96,9
z toho								
ženy	9 495	9 611	10 362	11 211	11 144	11 039	9 809	103,3
absolventi škol a mladiství občané se zdravotním postižením	1 955	1 865	2 056	2 016	1 840	1 528	1 281	65,5
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	7 521	7 781	8 931	8 990	6 660	7 064	6 295	83,7
dosažitelní uchazeči ³⁾					19 645	19 315	16 929	86,2
z toho								
ženy ³⁾					10 272	10 325	9 180	89,4
v tom podle délky evidence								
do 3 měsíců	5 459	5 702	5 951	5 849	6 078	6 252	5 613	102,8
3 - 6 měsíců	3 541	3 564	4 341	4 495	4 020	3 760	3 228	91,2
6 - 9 měsíců	1 855	1 824	2 058	2 192	2 243	2 089	1 678	90,5
9 - 12 měsíců	1 275	1 310	1 445	1 750	1 521	1 358	1 214	95,2
více než 12 měsíců	6 405	6 180	6 431	7 364	7 189	7 041	6 226	97,2
v tom podle věku								
do 25 let	4 523	4 417	4 710	4 880	4 308	3 649	2 965	65,6
25 - 34 let	4 623	4 625	4 840	5 281	5 270	4 859	4 222	91,3
35 - 44 let	3 798	3 910	3 990	4 231	4 243	4 144	3 609	95,0
45 - 54 let	4 641	4 601	5 049	5 274	5 159	5 270	4 583	98,8
55- 59 let	887	957	1 515	1 759	1 826	2 256	2 216	249,8
nad 60 let	63	70	122	225	245	322	364	577,8
v tom podle vzdělání								
se zákl. vzděl. a bez vzděl. vyučení	6 152	6 272	6 698	7 215	6 657	6 208	5 551	90,2
středoškolské bez maturity	232	224	237	250	242	231	190	81,9
nižší střední	236	281	299	368	385	369	316	133,9
s úplným středním všeobecným	551	525	570	586	615	585	510	92,6
s ÚSO s vyučením i maturitou	721	557	642	688	662	661	638	88,5
s ÚSO s maturitou bez vyučení	2 878	2 874	3 233	3 318	3 526	3 423	3 032	105,4
s vyšším odborným	54	80	107	91	119	106	87	161,1
s vyokoškolským vč. vědecké výchovy	580	621	688	767	790	855	729	125,7
Volná pracovní místa	3 431	3 534	2 651	2 550	4 416	3 940	7 214	210,3
z toho								
pro absolventy a mladistvé	412	436	293	319	396	428	1 122	272,3
pro občany se zdravotním postižením	264	302	163	97	62	85	165	62,5
Počet neumístěných uchazečů na 1 volné pracovní místo⁴⁾	5,4	5,3	7,6	8,5	4,8	5,2	2,5	-2,9
z toho								
absolventi škol a mladiství ⁴⁾ občané se zdravotním postižením ⁴⁾	4,7	4,3	7,0	6,3	4,6	3,6	1,1	-3,6
	8,8	8,4	16,3	30,5	48,8	37,1	18,6	9,7

¹⁾v letech 2000 - 2003 podle metodiky platné do 30.6. 2004, v letech 2004 -2006 podle metodiky platné od 1. 7. 2004

²⁾rozdíl 2006 - 2004 v procentních bodech

³⁾index 2006/2004

⁴⁾rozdíl v počtu uchazečů na 1 místo (2006 - 2000)

4.3 Porovnání nezaměstnanosti Plzeňského kraje s ostatními kraji ČR

A. Hodnocení podle výsledků VŠPS

Plzeňský kraj patří tradičně ke krajům s nižší nezaměstnaností. V roce 2006 dosáhl počet nezaměstnaných na 1000 obyvatel 23,5 osob. V praxi znamená tento údaj, že z 1000 osob byla nezaměstnána zhruba každá 43. osoba, v kraji s nejnižší nezaměstnaností, v Hl. městě Praha, každá 65. a naopak v kraji s nejvyšší nezaměstnaností, v Ústeckém, každá 14. **Na základě zjištěných výsledků z VŠPS se umístil Plzeňský kraj v počtu nezaměstnaných osob na 1 000 obyvatel středního stavu na 3. místě za Středočeským krajem a před Jihočeským krajem. Nízká nezaměstnanost Plzeňského kraje je podmíněna v porovnání s ostatními kraji příznivou polohou.**

Z hlediska **vývoje nezaměstnanosti** v rozmezí let 2000 až 2006 se snížil počet nezaměstnaných na 1 000 obyvatel středního stavu nejvíce v Olomouckém kraji (snížení o 23 osob) a naopak nejhůře se vyvíjela nezaměstnanost v krajích Karlovarském (zvýšení o 7,7 osob) a v Libereckém (zvýšení o 7,5 osob). V ostatních krajích ČR se dařilo nezaměstnanost snižovat. Z hlediska časového vývoje se Plzeňský kraj ve snižování počtu osob na 1 000 obyvatel středního stavu zařadil na šesté místo.

V roce 2006 se **v počtu zaměstnaných osob na 1 000 obyvatel zařadil Plzeňský kraj na druhé místo** za Hl. město Prahu. Nejvíce osob bylo v Plzeňském kraji zaměstnáno v sekundárním sektoru (průmysl a stavebnictví). Nejnižší zaměstnanosti dosahovaly Moravskoslezský kraj a Ústecký kraj. Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo v Moravskoslezském kraji přibližně 430 osob a v Ústeckém kraji 441 osob.

V časové řadě let 2000 až 2006 se zaměstnanost v Plzeňském kraji zvýšila přibližně o 3 zaměstnané osoby na 1 000 obyvatel. Zaměstnanost se nejrychleji vyvíjela v Olomouckém kraji (zvýšení zhruba o 23 osob na 1 000 obyvatel). Naopak v Karlovarském kraji, v Libereckém kraji se počet zaměstnaných snižoval, na 1000 obyvatel středního stavu klesla zaměstnanost v Karlovarském kraji zhruba o 26 osob a v Libereckém kraji přibližně o 8 osob. I když zaměstnanost v Plzeňském kraji dosahovala příznivé úrovně, v hodnoceném období se vývoj zaměstnanosti v porovnání s ostatními kraji příliš nezvyšoval.

I když se **v počtu ekonomicky aktivních na 1000 obyvatel středního stavu zařadil Plzeňský kraj na čtvrté místo**, ve sledovaném období se **počet ekonomicky aktivních Plzeňského kraje nepatrně snížil**. V roce 2000 připadlo na 1 000 obyvatel středního stavu 515,0 ekonomicky aktivních, v roce 2006 bylo zjištěno 509,6 ekonomicky aktivních. Pokles ekonomické aktivity byl ovlivněn přesunem obyvatelstva do skupiny ekonomicky neaktivních. **Ekonomická neaktivita se vyvíjela rychleji.** V průběhu let 2000 až 2006 se počet ekonomicky neaktivních na 1 000 obyvatel středního stavu zvýšil o 21 osob. Rychle rostoucí skupina ekonomicky neaktivních obyvatel Plzeňského kraje byla podmíněna stárnoucí populací. Počet starobních důchodců se zvyšoval.

4.3.1 Ekonomická aktivita podle krajů

Zdroj: VŠPS

	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo celkem na 1 000 obyvatel středního stavu		Zaměstnaní celkem na 1 000 obyvatel středního stavu		Nezaměstnaní celkem na 1 000 obyvatel středního stavu		Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo celkem na 1 000 obyvatel středního stavu	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Česká republika	504,9	506,4	460,6	470,3	44,2	36,2	331,0	348,1
Hlavní město Praha	540,8	545,2	518,1	529,9	22,7	15,3	322,0	333,8
Středočeský kraj	505,7	508,0	467,7	484,9	38,0	23,1	332,6	341,0
Jihočeský kraj	508,4	507,4	478,7	481,6	29,7	25,9	323,2	344,8
Plzeňský kraj	515,0	509,6	482,8	486,0	32,2	23,5	325,9	346,9
Karlovarský kraj	540,4	522,6	495,0	469,5	45,5	53,2	289,1	326,8
Ústecký kraj	501,5	511,1	421,4	441,1	80,1	70,1	327,6	333,9
Liberecký kraj	501,4	501,0	470,5	462,5	31,0	38,5	327,7	346,6
Královéhradecký kraj	509,1	505,0	478,0	477,8	31,1	27,2	325,2	347,0
Pardubický kraj	490,9	495,9	450,2	468,8	40,7	27,1	338,3	351,7
Vysočina	492,5	495,9	459,2	469,5	33,3	26,4	332,1	351,7
Jihomoravský kraj	500,0	495,4	458,6	456,0	41,4	39,4	337,9	361,7
Olomoucký kraj	498,0	497,7	434,3	457,0	63,7	40,7	334,9	355,9
Zlínský kraj	488,2	499,6	448,6	464,4	39,6	35,2	344,3	355,7
Moravskoslezský kraj	483,9	488,0	414,5	429,6	69,4	58,5	342,1	363,3

V roce 2006 bylo dosaženo **nejvyšší ekonomické aktivity** v kraji Hl. město Praha, kde na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 545,2 ekonomicky aktivních. Nejnižší ekonomická aktivita byla zaznamenána v Moravskoslezském kraji (488,0 ekonomicky aktivních na 1 000 obyvatel). Ve sledovaném období se nejrychleji vyvíjela ekonomická aktivita ve Zlínském kraji, nejpomaleji v Karlovarském kraji. V období let 2000 až 2006 se ve Zlínském kraji na 1 000 obyvatel zvýšila ekonomická aktivita o 11,4, v Karlovarském kraji poklesla o 17,8 ekonomicky aktivních.

Míra ekonomické aktivity vyjadřuje podíl ekonomicky aktivních na počtu osob starších 15 let. V roce 2006 činila **míra ekonomické aktivity** v Plzeňském kraji **59,5%**. **V míře ekonomické aktivity se Plzeňský kraj společně s Jihočeským krajem zařadil na 5. místo za Středočeský kraj a před Královéhradecký kraj.** Z hlediska časového vývoje klesala míra ekonomicky aktivity ve všech krajích (s výjimkou Ústeckého kraje). Míra ekonomické aktivity se v Plzeňském kraji snižovala v důsledku klesajícího počtu ekonomicky aktivních v čitateli a naopak rostoucího počtu obyvatel ve věku 15 let a více ve jmenovateli.

V počtu ekonomicky neaktivních obyvatel na 1 000 obyvatel středního stavu se Plzeňský kraj umístil na sedmém místě za Královéhradeckým krajem a před Jihočeským krajem. V roce 2006 bylo dosaženo nejvyšší ekonomické neaktivity v Moravskoslezském kraji, kde na 1000 obyvatel středního stavu připadlo 363,3 ekonomicky neaktivních. Nejnižší ekonomická neaktivita byla zjištěna v Karlovarském kraji (326,8 ekonomicky neaktivních na 1 000 obyvatel). Ve sledovaném období se nejvíce zvýšil počet ekonomicky neaktivních v Karlovarském kraji, nejméně v Ústeckém kraji. V období let 2000 až 2006 se v Karlovarském kraji na 1 000 obyvatel zvýšila ekonomická neaktivita o 37,7, v Ústeckém kraji vzrostla o 6,4 ekonomicky neaktivních.

V porovnání s rokem 2000 se v roce 2006 se snížila míra obecné nezaměstnanosti o 1,62 procentních bodů. **Plzeňský kraj se umístil v míře obecné nezaměstnanosti na 3. místě za Středočeským krajem a před Jihočeským krajem.** Nejnižší míra obecné nezaměstnanosti byla dosažena v kraji Hl. město Praha (2,80%) a nejvyšší v Ústeckém kraji (13,71%) a v Moravskoslezském kraji (11,98%). Z hlediska vývoje ve sledovaném období se míra obecné nezaměstnanosti nejvíce se snižovala v Olomouckém kraji o 4,61 procentních bodů, naopak nejvíce se zvyšovala v krajích Karlovarském a Libereckém se zvyšovala. V Karlovarském kraji se zvýšila míra obecné nezaměstnanosti o 1,76 procentních bodů a v Libereckém kraji o 1,51 procentních bodů. V pořadí podle největšího snížení míry obecné nezaměstnanosti se Plzeňský kraj umístil na šestém místě.

Míra obecné nezaměstnanosti u žen se v roce 2006 v porovnání s rokem 2000 snížila o 1,65 procentních bodů. **Plzeňský kraj se zařadil v míře obecné nezaměstnanosti žen na druhé místo za Hl. město Prahu a před Středočeský kraj.**

Počet nezaměstnaných se základním a bez vzdělání na 1 000 obyvatel středního stavu se (s výjimkou Jihočeského kraje, Karlovarského, Libereckého a Zlínského kraje) ve všech krajích ve sledovaném časovém období snižoval. Důvod poklesu počtu nezaměstnaných obyvatel se základním a bez vzdělání může být na jedné straně ovlivněn demografickým stárnutím obyvatelstva, kdy starším ročníkům populace s nižší kvalifikací vznikl nárok na odchod do důchodu, nebo na druhé straně s rozvojem průmyslových zón vznikla celá řada podniků, která umožnila zaměstnávat i obyvatele s nižší kvalifikací. V časové řadě let 2000 až 2006 se v Plzeňském kraji snížila nezaměstnanost této skupiny o 3,3 procentních bodů. V roce 2006 připadlo v Plzeňském kraji na 1 000 obyvatel středního 5,5 nezaměstnaných se základním a bez vzdělání. **Plzeňský kraj se umístil v počtu nezaměstnaných se základním a bez vzdělání na 1 000 obyvatel středního stavu na šestém místě za Středočeským krajem a před Jihomoravským krajem.** V roce 2006 bylo dosaženo nejnižšího počtu nezaměstnaných se základním a bez vzdělání na 1 000 obyvatel středního stavu v kraji Hl. město Praha (2,7) a naopak nejvyššího v krajích Ústeckém (23,4) a Karlovarském (22,8).

V časovém vývoji se **počet nezaměstnaných se středním odborným vzděláním bez maturity na 1 000 obyvatel středního stavu** (s výjimkou Karlovarského a Libereckého kraje) snižoval ve všech krajích. Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo v Plzeňském kraji 9,2 nezaměstnaných se středním odborným vzděláním bez maturity. V časové řadě let 2000 až 2006 se počet nezaměstnaných této skupiny snížil o 4,4 procentních bodů. **Plzeňský kraj se umístil v počtu nezaměstnaných se středním odborným vzděláním bez maturity na 1 000 obyvatel středního stavu na druhém místě, za Hl. městem Prahou a před Středočeským a Jihočeským krajem.** V roce 2006 bylo dosaženo nejnižšího počtu nezaměstnaných se středním odborným vzděláním bez maturity na 1 000 obyvatel středního stavu v kraji Hl. město Praha (4,9) a naopak nejvyššího v kraji Moravskoslezském (30,4).

4.3.2 Míra ekonomické aktivity a míra obecné nezaměstnanosti podle krajů

Zdroj: VŠPS

	Obyvatelstvo ve věku 15 let a více		Míra ekonomické aktivity v %		Míra obecné nezaměstnanosti v %		Míra obecné nezaměstnanosti ženy v %	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Česká republika	8 586,4	8 773,4	60,4	59,3	8,76	7,14	10,57	8,84
Hlavní město Praha	1 021,5	1 040,3	62,2	62,0	4,26	2,80	5,18	2,66
Středočeský kraj	933,2	990,4	60,3	59,8	7,51	4,54	9,99	5,99
Jihočeský kraj	520,6	535,9	61,1	59,5	5,84	5,10	7,92	6,83
Plzeňský kraj	463,9	473,6	61,2	59,5	6,24	4,62	7,20	5,55
Karlovarský kraj	252,7	258,7	65,1	60,8	8,41	10,17	8,02	11,89
Ústecký kraj	685,6	695,7	60,5	61,5	15,97	13,71	18,37	17,17
Liberecký kraj	355,8	364,3	60,5	59,1	6,17	7,68	6,82	9,98
Královéhradecký kraj	460,0	467,9	61,0	59,3	6,11	5,39	7,52	6,60
Pardubický kraj	421,7	429,6	59,2	58,5	8,29	5,46	11,03	7,08
Vysočina	429,6	433,2	59,7	58,5	6,76	5,32	8,49	6,61
Jihomoravský kraj	952,4	969,4	59,7	57,8	8,28	7,95	10,15	9,80
Olomoucký kraj	534,4	545,8	59,8	58,3	12,78	8,17	15,91	11,31
Zlínský kraj	497,9	504,5	58,6	58,4	8,12	7,05	10,31	9,26
Moravskoslezský kraj	1 057,2	1 064,2	58,6	57,3	14,34	11,98	16,92	14,30

Počet nezaměstnaných se středním odborným a všeobecným vzděláním s maturitou na 1 000 obyvatel středního stavu se s výjimkou (Ústeckého kraje, Libereckého kraje a Jihomoravského kraje) ve všech krajích ve sledovaném časovém období snižoval. Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo v Plzeňském kraji 6,5 nezaměstnaných se středním odborným a všeobecným vzděláním s maturitou. V časové řadě let 2000 až 2006 se počet nezaměstnaných této skupiny snížil o 2,8 procentních bodů. **Plzeňský kraj se umístil v počtu nezaměstnaných se středním odborným a všeobecným vzděláním s maturitou na 1 000 obyvatel středního stavu na třetím místě za Jihočeským krajem a před Libereckým krajem.** V roce 2006 bylo dosaženo nejnižšího počtu nezaměstnaných se středním odborným a všeobecným vzděláním s maturitou na 1 000 obyvatel středního stavu v kraji Hl. město Praha (5,9) a naopak nejvyššího v kraji Ústeckém (13,8) a Jihomoravském (12,7).

4.3.3 Nezaměstnaní podle vzdělání na 1000 obyvatel středního stavu, podle krajů

Zdroj: VŠPS

	Nezaměstnaní celkem se základním vzděláním a bez vzdělání		Nezaměstnaní celkem se středním odborným vzděláním bez maturity		Nezaměstnaní celkem se středním odborným a všeobecným vzděláním s maturitou		Nezaměstnaní celkem s vysokoškolským vzděláním	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Česká republika	11,3	8,9	19,7	16,6	11,3	8,9	1,6	1,7
Hlavní město Praha	3,4	2,7	6,3	4,9	10,3	5,9	2,8	1,7
Středočeský kraj	12,9	5,0	15,0	10,1	8,7	7,5	0,7	0,4
Jihočeský kraj	6,7	8,1	13,2	10,1	8,8	6,4	1,1	1,3
Plzeňský kraj	8,8	5,5	13,6	9,2	9,3	6,5	0,3	2,3
Karlovarský kraj	14,6	22,8	17,8	19,5	11,3	8,8	0,6	2,0
Ústecký kraj	24,5	23,4	40,0	31,1	13,5	13,8	0,9	1,8
Liberecký kraj	11,0	12,9	14,0	17,5	3,8	6,6	2,0	1,4
Královéhradecký kraj	6,0	4,9	13,6	12,7	9,2	7,2	1,5	2,3
Pardubický kraj	6,1	4,6	21,2	13,9	12,1	6,8	1,4	1,8
Vysočina	6,1	4,4	15,3	13,3	11,1	6,9	0,6	1,8
Jihomoravský kraj	10,0	6,4	19,0	18,0	10,3	12,7	2,0	2,3
Olomoucký kraj	19,0	8,5	26,0	20,7	16,2	10,0	2,2	1,4
Zlínský kraj	7,1	7,8	18,8	16,0	11,8	9,4	1,7	1,9
Moravskoslezský kraj	17,0	14,6	32,9	30,4	16,6	11,4	2,5	2,1

I když z celkového počtu nezaměstnaných podle vzdělání patřili vysokoškoláci ke skupině s nejnižší nezaměstnaností, z hlediska vývoje se ve sledovaném období **počet nezaměstnaných s vysokoškolským vzděláním** ve většině krajů zvyšoval. **Počet nezaměstnaných s vysokoškolským vzděláním na 1 000 obyvatel středního stavu** se zvýšil v devíti krajích, zatímco pouze v pěti krajích se snížil: v Hl. městě Praha, Středočeském, Libereckém, Olomouckém a Moravskoslezském. Z uvedeného vyplývá, že struktura vysokoškolsky vzdělaných odborníků ve většině krajů buď požadavkům trhu práce neodpovídá, nebo naopak začíná být trh práce v některých oblastech vysokoškolskými odborníky nasycen. Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo v Plzeňském kraji 2,3 nezaměstnaných s vysokoškolským vzděláním. V časové řadě let 2000 až 2006 se počet nezaměstnaných této skupiny zvýšil o 2,0 procentní body. **Plzeňský kraj se umístil v počtu nezaměstnaných s vysokoškolským vzděláním na 1 000 obyvatel středního stavu na posledním místě společně s Královéhradeckým a Jihomoravským krajem.**

B. Hodnocení podle výsledků MPSV

V roce 2006 se Plzeňský kraj podle údajů získaných z MPSV umístil v míře registrované nezaměstnanosti na třetím místě za Středočeským krajem a před Jihočeským krajem. Nízká nezaměstnanost v Plzeňském kraji souvisí především s výhodnou polohou kraje. Blízkost západních hranic je přitažlivá pro celou řadu zahraničních investorů. Z hlediska nezaměstnanosti se Plzeňský kraj nejvíce přibližuje Jihočeskému kraji, ale před Jihočeským krajem je zvýhodněn lepším dopravním spojením s Prahou. Plzeň představuje silné centrum ekonomické, průmyslové a kulturní. Tradice vyspělé průmyslové výroby v regionu je spojená s vysokou kvalifikací dostupné pracovní síly a pestrým zázemím středního a vysokého školství. Uvnitř Plzeňského kraje existují bipolarity: na jedné straně oblast Plzeňska spolu s oblastmi snadno dopravně dostupnými z dálnice D5 (Praha – Norimberk) s dobrým hospodářským potenciálem, na druhé straně přírodní neurbanizované celky s řídkým osídlením a s nízkou dopravní obslužností, které představují ekonomicky zaostalé oblasti s nízkým rozvojovým potenciálem.

V počtu dosažitelných uchazečů na 1 000 obyvatel středního stavu se umístil Plzeňský kraj na 4. místě před Královéhradeckým krajem a za Jihočeským krajem. Na 1000 obyvatel středního stavu připadlo 30,6 dosažitelných uchazečů. Nejnižší hodnota byla dosažena v Hl. městě Praha (16,6) a naopak nejvyšší v Ústeckém kraji (73,2). Podíl žen z celkového počtu dosažitelných uchazečů byl nejnižší v Karlovarském kraji (48,7%) a nejvyšší v Jihočeském kraji (55,1%). V Plzeňském kraji, na Vysočině a v Jihomoravském kraji činil 54,2%. **V podílu žen z celkového počtu dosažitelných uchazečů se umístil Plzeňský kraj na devátém místě.**

Podíl neumístěných uchazečů podle délky evidence do 3 měsíců z celkového počtu neumístěných uchazečů se v krajích ČR pohyboval v rozmezí od 19,9% do 35,9%. Nejnižších podílů dosahovali neumístění uchazeči s délkou evidence od 9 do 12 měsíců, v krajích ČR se tento podíl pohyboval v rozmezí

od 6,2% do 8,1%. Naopak nejvyšších podílů dosahovali neumístění uchazeči s délkou evidence více než 12 měsíců, v krajích ČR se pohyboval tento podíl v rozmezí od 24,3% do 50,8%.

Hodnotíme-li podíly neumístěných uchazečů podle vzdělání z celkového počtu neumístěných uchazečů podle krajů, pak se na trhu práce nejlépe uplatňují uchazeči s vyšším odborným vzděláním. Ve všech krajích představuje kategorie s vyšším odborným vzděláním nejnižší podíl z neumístěných uchazečů. **V podílu neumístěných uchazečů s vyšším odborným vzděláním se Plzeňský kraj umístil na třetím místě za Moravskoslezským krajem.**

Ve všech krajích s výjimkou Hl. města Prahy představuje druhý nejnižší podíl neumístěných uchazečů kategorie středoškolského vzdělání bez maturity. **V podílu neumístěných uchazečů se středoškolským vzděláním bez maturity se Plzeňský kraj umístil spolu s kraji Jihočeským a Zlínským na šestém místě za kraji Libereckým, Pardubickým, Vysočinou a Olomouckým.**

V krajích s vyšší nezaměstnaností (Ústeckém, Moravskoslezském a Karlovarském) činí třetí nejnižší podíl v neumístěných uchazečích skupina vysokoškolsky vzdělaných včetně vědecké přípravy. Zatímco v krajích s nižší nezaměstnaností patří skupina vysokoškolsky vzdělaných včetně vědecké přípravy ke skupinám, které dosahují z neumístěných uchazečů šesté (Hl. město Praha a Plzeňský kraj), či páté pořadí (Středočeský kraj a Jihočeský kraj). V těchto krajích je trh práce nasycen vysokoškolsky vzdělanými uchazeči nebo struktura vysokoškolsky vzdělaných odborníků neodpovídá požadavkům trhu práce. Obecně lze konstatovat, že naopak v krajích s vyšší nezaměstnaností (Ústeckém, Moravskoslezském a Karlovarském) existuje zpravidla nižší kvalita vzdělání, proto zde vysokoškolsky vzdělaná populace dosahuje lepšího uplatnění. **V podílu vysokoškolsky vzdělaných uchazečů se Plzeňský kraj umístil na devátém místě za Zlínským krajem.**

Ve všech krajích s výjimkou kraje Karlovarského a Ústeckého dosahuje nejvyššího podílu z neumístěných uchazečů kategorie vyučených. Vyučení neumístění uchazeči se pohybují v rozmezí od 31,6% do 47,4%. **V podílu vyučených uchazečů se Plzeňský kraj umístil na čtvrtém místě za Ústeckým krajem.**

Druhý nejvyšší podíl neumístěných uchazečů představuje ve všech krajích s výjimkou krajů Hl. města Prahy, Karlovarského a Ústeckého skupina se základním vzděláním a bez vzdělání. **V podílu uchazečů se základním vzděláním a bez vzdělání se umístil Plzeňský kraj na sedmém místě za Olomouckým krajem.**

Z neumístěných uchazečů se středoškolským vzděláním se na trhu práce nejhůře uplatňuje skupina uchazečů s ÚSO s maturitou bez vyučení. Ve všech krajích s výjimkou Hl. města Prahy dosahuje tato skupina třetího nejvyššího podílu. **V podílu uchazečů s ÚSO s maturitou bez vyučení se umístil Plzeňský kraj spolu s krajem Vysočina na jedenáctém místě za Jihočeským krajem.**

Ve všech krajích (s výjimkou Hl. města Prahy) se ze středoškolských oborů s maturitou na trhu práce uplatnila nejlépe skupina uchazečů s úplným středním všeobecným vzděláním. Podíl neumístěných uchazečů této skupiny se pohyboval v rozmezí od 1,7% do 5,7%. **V podílu uchazečů s úplným středním všeobecným vzděláním se umístil Plzeňský kraj společně s Moravskoslezským krajem na pátém místě za Jihočeským krajem.**

Ve struktuře neumístěných uchazečů podle vzdělání dosahovali neumístění uchazeči se vzděláním středoškolským bez maturity a nižším středním nižších podílů než uchazeči se středoškolským vzděláním s maturitou.

Z neumístěných uchazečů podle věku dosahovali nejnižšího podílu neumístění uchazeči nad 60 let. Tento podíl se pohyboval v rozmezí od 1,2% do 2,7%. **V podílu uchazečů nad 60 let se umístil Plzeňský kraj společně se Středočeským krajem na osmém místě za Královéhradeckým a Pardubickým krajem.** Nízký podíl těchto uchazečů je způsoben tím, že většině populace v tomto věku vzniká nárok na starobní důchod.

Druhý nejnižší podíl představovala skupina uchazečů ve věkové skupině 55 až 59 let. Podíl uchazečů v této věkové skupině se pohyboval v rozmezí od 9,8% do 13,3%. **V podílu uchazečů ve věkové skupině 55 až 59 let se zařadil Plzeňský kraj na 12. místo za Královéhradeckým krajem.** I v této věkové skupině je nízký podíl uchazečů ovlivněn tím, že většině ženské populace vzniká nárok na starobní důchod. Vysoké pořadí v umístění Plzeňského kraje v rámci ostatních krajů ČR je ovlivněno především tím, že Plzeňský kraj patří z demografického hlediska ke krajům se starší populací zvláště okresy (Plzeň-město a Rokycany).

4.3.4 Nezaměstnanost podle krajů k 31. 12. 2006

Zdroj: MPSV

	Česká republika	Hlavní město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský
Míra registrované nezaměstnanosti (%)	7,67	2,72	5,32	5,68	5,60	9,20
v tom						
muži	6,41	2,35	4,19	4,49	4,56	8,34
ženy	9,30	3,19	6,83	7,23	6,93	10,32
Neumístění uchazeči o zaměstnání celkem	448 545	21 364	35 498	20 426	17 959	16 221
z toho						
ženy	238 713	11 343	19 640	11 408	9 809	7 949
absolventi škol a mladiství	31 955	1 386	2 608	1 599	1 281	1 042
občané se zdravotním postižením	71 318	2 392	5 623	3 351	3 067	1 946
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	129 882	8 520	12 173	7 781	6 295	4 156
dosažitelní uchazeči	421 286	19 603	33 471	18 803	16 929	15 499
z toho						
ženy	222 132	10 252	18 353	10 368	9 180	7 547
v tom podle délky evidence						
do 3 měsíců	119 809	7 361	11 147	7 330	5 613	4 293
3 - 6 měsíců	73 972	4 695	6 542	3 687	3 228	2 539
6 - 9 měsíců	39 139	2 371	3 245	1 845	1 678	1 339
9 - 12 měsíců	30 716	1 737	2 440	1 389	1 214	1 056
více než 12 měsíců	184 909	5 200	12 124	6 175	6 226	6 994
v tom podle věku						
do 25 let	78 480	3 218	6 297	3 672	2 965	3 147
25 - 34 let	107 757	5 455	8 841	4 994	4 222	3 831
35 - 44 let	93 269	4 238	7 182	4 193	3 609	3 193
45 - 54 let	111 035	5 044	8 295	4 980	4 583	4 057
55- 59 let	50 145	2 840	4 164	2 265	2 216	1 756
nad 60 let	7 859	569	719	322	364	237
v tom podle vzdělání						
se zákl. vzděl. a bez vzděl. vyučení	140 919	3 929	11 256	5 716	5 551	7 712
středoškolské bez maturity	4 202	356	436	220	190	93
nižší střední	10 591	307	775	423	316	496
s úplným středním všeobecným	12 819	1 214	1 133	545	510	281
s ÚSO s vyučením i maturitou	18 067	1 170	1 423	921	638	340
s ÚSO s maturitou bez vyučení	64 193	4 789	5 382	3 285	3 032	1 728
s vyšším odborným	2 506	295	225	173	87	33
s vyokoškolským vč. vědecké výchovy	15 582	2 543	1 110	773	729	225
Volná pracovní místa	93 425	16 192	12 478	5 222	7 214	2 354
z toho						
pro absolventy a mladistvé	17 477	1 323	3 332	1 288	1 122	518
pro občany se zdravotním postižením	3 170	398	803	245	165	49
Počet neumístěných uchazečů na 1 volné pracovní místo	4,8	1,3	2,8	3,9	2,5	6,9
z toho						
pro absolventy a mladistvé	1,8	1,0	0,8	1,2	1,1	2,0
pro občany se zdravotním postižením	22,5	6,0	7,0	13,7	18,6	39,7

Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
13,77	7,04	6,32	6,91	7,10	8,82	8,97	7,75	12,58
11,66	5,83	5,37	5,77	5,70	7,29	7,36	6,27	10,88
16,61	8,66	7,52	8,41	8,97	10,82	11,09	9,68	14,76
63 652	17 258	19 298	19 369	20 060	55 230	31 187	25 601	85 422
33 164	9 257	10 283	10 218	10 947	29 489	16 838	14 059	44 309
4 027	1 229	1 399	1 519	1 759	4 209	2 160	1 979	5 758
8 619	2 636	3 272	3 862	3 551	9 553	4 977	4 982	13 487
13 323	5 746	7 227	6 853	6 739	16 139	8 965	7 942	17 483
60 245	15 988	18 305	18 381	18 824	52 056	29 299	23 505	80 378
31 007	8 435	9 679	9 661	10 200	27 649	15 632	12 732	41 437
13 305	5 080	6 268	6 389	5 924	14 676	8 815	6 639	16 969
8 499	3 149	3 624	3 317	3 402	9 419	4 946	4 573	12 352
5 103	1 674	1 841	1 679	1 679	4 622	2 824	2 279	6 960
4 423	1 200	1 321	1 205	1 244	3 665	2 172	1 867	5 783
32 322	6 155	6 244	6 779	7 811	22 848	12 430	10 243	43 358
12 107	3 169	3 344	3 335	3 683	9 875	5 001	4 228	14 439
16 185	4 032	4 586	4 660	4 974	13 871	7 366	5 955	18 785
13 702	3 507	3 905	3 856	4 206	11 185	6 551	5 357	18 585
14 614	4 134	4 783	4 846	4 882	13 508	8 274	6 674	22 361
6 265	2 127	2 332	2 332	2 003	5 936	3 573	2 973	9 363
779	289	348	340	312	855	422	414	1 889
28 521	5 830	5 648	5 415	4 209	15 077	9 132	5 539	27 384
22 207	6 833	8 047	8 384	9 514	22 773	12 935	11 505	36 360
418	180	225	190	195	468	316	282	633
1 871	380	452	523	377	999	830	506	2 336
1 254	412	563	471	540	1 753	902	815	2 426
1 793	486	720	745	990	2 500	1 270	1 427	3 644
6 560	2 528	2 909	2 882	3 395	8 782	4 523	4 352	10 046
147	100	130	155	187	349	187	163	275
881	509	604	604	653	2 529	1 092	1 012	2 318
5 003	3 648	4 413	7 296	4 071	7 990	4 537	5 111	7 896
917	505	703	2 841	513	1 502	688	1 089	1 136
147	171	97	336	99	243	108	223	86
12,7	4,7	4,4	2,7	4,9	6,9	6,9	5,0	10,8
4,4	2,4	2,0	0,5	3,4	2,8	3,1	1,8	5,1
58,6	15,4	33,7	11,5	35,9	39,3	46,1	22,3	156,8

Třetí nejnižší podíl uchazečů zahrnoval skupinu uchazečů ve věkové skupině do 25 let. Nízký podíl uchazečů v této skupině je ovlivněn tím, že většina populace této věkové skupiny se připravuje na zaměstnání studiem na středních a vysokých školách a o zaměstnání se uchází pouze část této populace. **V podílu uchazečů ve věkové skupině do 25 let se umístil Plzeňský kraj společně se Zlínským krajem na třetím místě za krajem Olomouckým.** Podíl uchazečů v této věkové skupině se pohyboval v rozmezí od 15,1% do 19,4%.

Čtvrtý nejnižší podíl neumístěných uchazečů byl zastoupen věkovou skupinou 35 až 44 let. Podíl uchazečů v této věkové skupině se pohyboval v rozmezí od 19,7% do 21,8%. **V podílu uchazečů ve věkové skupině 35 až 44 let se Plzeňský kraj umístil na 4. místě za Pardubickým krajem.** Věková skupina uchazečů 35 až 44 let představuje pro zaměstnavatele optimální věkovou skupinu. Uchazeči o zaměstnání mají ukončené vzdělání, dostatečnou praxi a ve většině případů nejsou zatěžováni péčí o rodinu.

Zbývající věkové skupiny neumístěných uchazečů 25 až 34 let a 45 až 54 let dosahují zhruba stejných podílů. Věková skupina 25 až 34 let představuje pro zaměstnavatele tyto nevýhody: uchazeči zejména na začátku tohoto věkového intervalu nemají dostatečnou praxi a v řadě případů jsou zatíženi péčí o rodinu. V porovnání s věkovou skupinou 45 až 54 let bylo dosaženo nižších podílů neumístěných uchazečů ve věkové skupině 25 až 34 v těchto krajích: Plzeňském, Karlovarském, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Olomouckém, Zlínském a Moravskoslezském. Maximální rozdíl mezi oběma podíly činil 4,2 procentních bodů a byl dosažen v Moravskoslezském kraji. **V podílu uchazečů ve věkové skupině 25 až 34 let se Plzeňský kraj umístil na 4. místě za Libereckým krajem.** Podíl uchazečů v této věkové skupině se pohyboval v rozmezí od 22,0% do 25,5%.

Z hlediska zaměstnavatele představují neumístění uchazeči ve věkové skupině 45 až 54 let v porovnání s předcházejícími věkovými skupinami tyto nevýhody: nižší flexibilitu, menší ochotu se stěhovat za prací, nižší jazykové znalosti a horší zdravotní stav. Podíl uchazečů v této věkové skupině se pohyboval v rozmezí od 23,0% do 26,5%. **V podílu uchazečů ve věkové skupině 45 až 54 let se Plzeňský kraj společně s Pardubickým krajem zařadil na 10. místo za Karlovarským a Pardubickým krajem.**

V počtu neumístěných uchazečů na 1 volné pracovní místo se Plzeňský kraj umístil na druhém místě za krajem Hl. město Praha a před Středočeským krajem. Na 1 volné pracovní místo připadl nejnižší počet neumístěných uchazečů v Hl. městě Praha (1,3) a nejvyšší v kraji Ústeckém (12,7).

V počtu neumístěných absolventů a mladistvých na 1 pracovní místo pro absolventy a mladistvé se Plzeňský kraj umístil na 4. místě za Hl. město Praha. Na 1 volné pracovní místo připadl nejnižší počet neumístěných uchazečů v Pardubickém kraji (0,5) a nejvyšší v kraji Moravskoslezském (5,1).

Složitější situace se vyskytla **v počtu neumístěných uchazečů se zdravotním postižením na 1 volné pracovní místo pro občany se zdravotním postižením.** V rámci krajů ČR připadl nejnižší počet uchazečů se zdravotním postižením na 1 volné pracovní místo v Hl. městě Praha (6,0) a nejvyšší v Moravskoslezském kraji (156,8). V Plzeňském kraji připadlo 18,6 zdravotně postižených občanů na 1 volné pracovní místo pro občany se zdravotním postižením, **v porovnání s ostatními kraji se Plzeňský kraj umístil na 6. místě za Libereckým krajem.**